

Protokoll från årsmötet 1951

Protokoll, fört vid ordinarie årsmöte med Svenska Brandkärernas Riksförbund i Nyköping den 14—15 juni.

Närvarande: omkring 200 medlemmar. Vid mötets offentliga del närvaro dessutom bl. a. representanter för länsstyrelsen i Södermanlands län och för Nyköpings stad, Statens Brandinspektion och Statens Brandskola.

§ 1.

Brandstyrelsens i Nyköping v. ordförande hälsade medlemmarna i Riksförbundet hjärtligt välkomna till staden, och förevisades därefter stadens nya brandstation av personal vid Nyköpings brandkår.

§ 2.

På inbjudan av Nyköpings stad intogs gemensam lunch i Tennishallen.

§ 3.

Ordföranden hälsade förbundsmedlemmarna välkomna till årsmötet och förklarade det öppnat.

§ 4.

Utsågos herrar S. Malmberg och K. O. Pettersson, båda i Nyköping, att jämte ordföranden justera mötets protokoll.

§ 5.

Centralstyrelsens redogörelse över verksamheten år 1950 hade varit införd i tidskriften, varför årsmötet ansåg obehövt att uppläsa densamma. Redogörelsen lades med godkännande till handlingarna.

§ 6.

Revisionsberättelse för kalenderåret 1950 upplästes, och beviljades ansvarsfrihet i enlighet med revisorernas förslag.

§ 7.

Till ordförande i förbundet omvaldes med akklamation landshövding B. Hammarskjöld.

Till v. ordförande i förbundet omvaldes likaledes med akklamation f. d. landshövding A. E. Rodhe.

§ 8.

Till ledamöter i Centralstyrelsen omvaldes med akklamation direktör G. Bylund, direktör E. Lindbohm, brandchef N. Grönvall och rektor T. Mohlin.

Suppleanten, kapten F. W. Kylberg, hade undanbett sig återval och suppleanten, direktör N. Almér hade hemställt att få avgå som suppleant på grund av sjukdom, trots att mandattiden icke var till ända, vilket godkändes av årsmötet. Till suppleanter omvaldes brandchef E. Jansson, Kiruna, och nyvaldes direktör S. Fryklund, Stockholm och direktör W. Almkvist, Lund.

§ 9.

Såsom revisorer omvaldes direktör A. Amell, Härnösand, och nyvaldes överingenjör S. Runius, Stockholm, efter direktör I. Magnusson, Göteborg, som undanbett sig återval. Till revisorssuppleanter omvaldes direktör T. Wiktander, Linköping, och nyvaldes brandingenjör K.-H. Håkansson, Stockholm.

§ 10.

Beslöts, att medlemsavgiften skulle höjas till kr. 8: — för enskild medlem och kr. 12: — för brandkår eller brandkårsavdelning och kommun från kr. 5: — respektive 10: —.

§ 11.

v. Ordföranden framförde riksförbundets tack till ordföranden för det arbete han nedlagt till förbundets fromma och tillönskade honom all lycka i det nya decennium, han nyligen inträtt.

§ 12.

För första gången hade vid detta årsmöte givits tillfälle för de kommunala förtroendemännen att gemensamt diskutera aktuella frågor. Herr A. Melander, Mölndal, framförde för detta samtliga förtroendemens tack och meddelade, att de bl. a. ingående diskuterat byggnadskvoten för brandstationer. De önskade samarbeta i denna fråga med riksförbundet för att åstadkomma större möjligheter att bygga brandstationer. Till sist framfördes önskemål, att tid även i fortsättningen måtte upptagas för diskussion mellan förtroendemännen. I dessa ämnen framställda frågor besvarades av ordföranden och förbundsdirektören.

§ 13.

Härefter vidtog Svenska Brandkårens Riksförbunds, Svenska Brandbefälsförbundets, Landsbyggenes Brandbefälsförbunds och Södermanlands läns Brandkårsförbunds gemensamma officiella möte. Ordföranden hälsade bl. a. representanter för län och stad välkomna till årsmötet samt underströk att vårt brandförsvar är ett led i det allmänna samhällsbyggandet. Det är dock icke en angelägenhet för en exklusiv krets av yrkesmän utan måste betraktas såsom en allmän medborgerlig skyldighet. Det gäller att intressera frivilliga försvarsorganisationer och allmänheten för att få den verkliga kraften i vårt brandförsvar.

§ 14.

Brandchef H. Hällebrand höll föredrag över ämnet "Släckning av slottsbyggnader och andra höghus på landsbygden".

§ 15.

Brandkapten B. Hildebrand och brandchef A. Bergdahl redogjorde för försök och prov med dimsläckning. Efter dessa redogörelser följde först diskussion i ämnet och därefter praktiska prov i dimsläckning.

§ 16.

Genom Svenska Brandredskapsföreningens försorg demonstrerades en stor del av den brandmateriel, som förekom på brandmaterielutställningen.

§ 17.

Mötesdeltagarna intogo gemensam middag på Stora Hotellet.

Fredagen den 15 juni.

§ 18.

Mötesdeltagarna företogo en bussresa till Ericssbergs slott och Forssjö bruk. Under färden intogs lunch på Stora Djulö och Stafsjö Wårdshus. Samtliga deltagare fingo även åse en av brandkonsulent Ejdervik ordnad större samövning mellan 7 brandkärer vid Stafsjöbruk. Efter samövningen inbjödes samtliga deltagare till kaffe och smörgås av friherre C. J. Bonde på Ericssberg.

Som ovan:
Arne Hegen

Justeras:

B. Hammarskjöld
S. Malmberg
K. O. Pettersson

BRANDCHEF

Degerfors Järnverks AB och Degerfors köping skola gemensamt anställa en brandchef. Denne, som skall vara yrkesutbildad, bör helst även ha civilförsvarsutbildning.

Ansökan, som skall åtföljas av meritlista, bör innehålla uppgift om ålder, civilstånd, tid för tillträde, löneanspråk etc. och ställas till Degerfors Järnverks AB, Överingenjören, Degerfors.

FORETAGET ANSLUTET

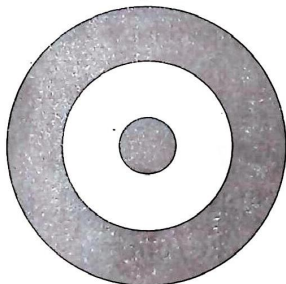
Aktuellt!

Nr 29 B

Röd text. 235 × 95 mm. Kr. 1: 85

Nr 30 B

Röd/gul. Diameter 250 mm. Kr. 5: 50
Markeringsskylt för brandredskap. Se boken
"Handledning i eldsläckningstjänst" av brand-
chef Bror Hermansson.

Nr 31 B

Röd text. 235 × 95 mm. Kr. 1: 85

Nr 24 B

Röd text, 235 × 185 mm. Kr. 2: 75
Se Svenska Tarifföreningens "Fabriksvillkor; särskilda bestämmelser angående tobaksrökning, nr 2".

Nr 27 B

Nr 54 A

Nr 25 B

Nr 54 A

Tydlig markering av en "rökningsgräns".

*Vår senaste prislista över aluminiumskyltar omfattar
66 olika skyltar
varibland flera aktuella nybeter. Sändes gärna på begäran.*

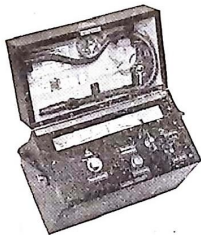
AB SVENSKT BRANDSKYDD

TEL. 51 50 04, 51 50 14 - STOCKHOLM K - FLEMINGGATAN 29

PROVAPPARATER

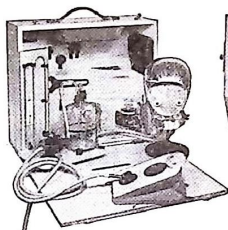
Med DRÄGER VENTILPROVARE kontrollerar Ni tätteten på utandningsventilerna på Edra helmasker.

DRÄGER PROVAPPARAT FÖR SYRGASAPPARATER

Med denna provapparat kontrollerar Ni på en syrgasapparat

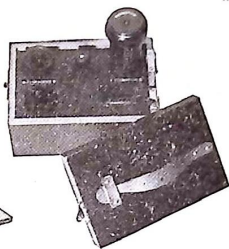
- den konstanta doseringen
- tätteten
- övertrycksventilens motstånd
- när lungautomaten träder i funktion

DRÄGER TÄTETSPROVARE FÖR HELMASKER

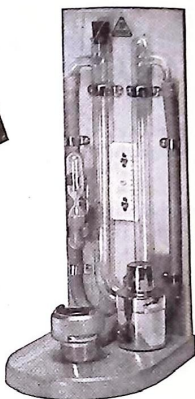
Denna tättetsprovare användes för att konstatera huruvida Edra helmasker är täta. Tättetsprovarn levereras komplett med alla tillbehör. Anslutning kan ske antingen till kompressor eller till den medföljande blåsbälgen.

Ring eller skriv till oss, så skall vi gärna lämna kompletterande upplysningar!

DRÄGER FILTERPROVARE

Andningsmotståndet i de vanliga rökmaskfiltern mätes i mm v.p. vid en luftgenomströmning av 30 l/min. Med en filterprovare kan Ni lätt mäta andningsmotståndet i Edra filter.

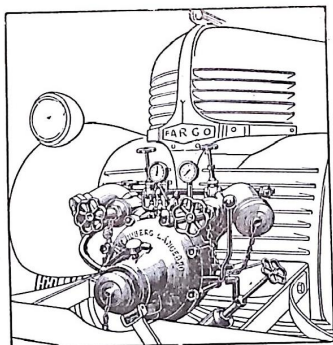

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & CO AB

Kaptensgatan 6 · STOCKHOLM · Telefon 67 91 30 (växel)

FRONTPUMPAR

för upp till 2000 m/lit.
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakuering,
oljekylning och synkr.
koppling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

L Ä N G E B R O

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

Dimsläckning

VATTENDIMMA SOM SLÄCKNINGSMEDEL*

Av brandkapten B. Hildebrand

Vatten är det klassiska släckningsmedlet, som vid flertalet bränder alltid har och sannolikt väl alltid kommer att bibehålla sin rangplats. Detta förnämliga, rikligt förekommande och billiga släckningsmedel har många naturliga förutsättningar härför.

Vattnet har högre specifik värme och högre ångbildningsvärme — d. v. s. bättre temperaturnedsättande egenskaper — än alla andra kända ämnen. Ju fullständigare vattnets förångning blir, desto större blir släckningseffekten.

Vatten kan utan svårighet i form av stråle — den må vara sluten eller spridd — appliceras på den ömma punkten d. v. s. eldhärden, där vattnet splittras och i viss mån även kan intränga i det brinnande ämnet.

För att kunna åstadkomma mesta möjliga förångning eftersträvar man största möjliga kontaktyta med glödmassan.

Sedan gammalt har brandkåren använt sig av den *slutna strålen*. Denna måste besitta en sådan anslagskraft att den sammanlagda vattenmassan splittras mot glödmassan. Detta förutsätter ett visst munstyckstryck.

Senare kom den *spridda strålen*, som i sig innebär en stor, intim kontaktyta med glödmassan.

Den spridda strålen är ej någon nyhet. Specialstrålrör fanns redan före sekelskiftet. Spridarmunstycken av diverse konstruktioner har sedan dess sett dagens ljus och varit mer eller mindre ändamålsenliga.

Dimsläckningen kan sägas vara ett barn av det sista världskriget. Den amerikanska marinen började år 1940 att mot oljebränder använda ett "all purpose fog nozzle" (universaldim-munstycke) som medgav tre inställningar: dimstråle — slutna stråle — avstängd stråle.

I princip innebär "dimbildningen" en kollision mellan fina vattenstrålar så att det bildas en fylld dimkon i form av antingen

högtrycksdimma, som förutsätter speciella pumpaggregat, specialarmerad slang och särskilda munstycken samt ett munstyckstryck som håller sig mellan 40—70 kg/cm², eller

lågtrycksdimma, som kan åstadkommas med vanlig motorspruta. Munstycket utgöres här av ett förhållandevis långt rör som i spetsen är böckt till en vinkel av 60 à 90°. Lämpligt ingående tryck ligger mellan 7—10 kg/cm².

Skillnaden i tekniskt avseende mellan spridd stråle och dimstråle kan i princip sägas vara den, att den spridda strålen som sådan framställs i munstycket under det att dimstrålen produceras *framför* munstycket (just genom förenämnda kollision mellan de fina vattenstrålarna).

Ju större finfördelningen är, desto större blir kontaktytan med glödmassan, nota bene under förutsättning att dropparna verkligen når eldhärden.

Vattendimmans stabilitet.

Beteckningen dimma är i egentlig bemärkelse felaktig. *Verklig dimma* — t. ex. den bekanta "londonfogen" — är enligt gjorda undersökningar sammansatt av droppar med en radie av 1/300.000 mm. Dessa ytterligt fina droppars fallhastighet uppväges av luftens livliga molekyllarrörelse. Dropparna är alltså svävande.

Släckningsmedlet vattendimma kanske kan ha droppstorlekar på 1/10.000, 1/1000 eller 1/100 mm. radie. Vattendroppar av dessa tre storleksordningar har en fallhastighet av resp. 0,035, 3,1 och 300 mm/sek. Dessa droppar är sålunda fallande.

Var den lämpliga droppradien skall ligga är ej klart ännu. Helt säkert finns det något optimum (olika för olika släckningsändamål) även om en analys är vansklig att genomföra.

Att märka är att dropparnas finhet inverkar på kastlängden, d. v. s. sprutavståndet.

* Föredrag vid Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte i Nyköping den 14 juni 1951.

Finfördelningsarbetet.

Dimma i egentlig mening kan — i varje fall för närvarande — ej framställas. Det synonyma begreppet vattendimma fordrar ett ändamålsenligt men ej påfallande högt tryck. Huvudvikten synes snarare böra läggas på strålrörets utformning och verkningssätt.

Man har funnit att dropparnas benägenhet att finfördelas ökas om man använder sig av s. k. *vätt vatten*, d. v. s. om man till släckningsvattnet tillsätter vätningsmedel, som ju som bekant nedbringat vattnets ytpänning.

Släckningsverkan i princip.

Vid den slutna vattenstrålen framprovoceras en avkylning av glödmassan, vilket har till följd att gasutvecklingen upphör med resultat att lågorna dör bort.

Vid den *finfördelade* strålen är släckningsverkan enahanda. Här tillkommer emellertid som ett bidragande moment ett kvävningssfenomen, däri genom att de små vattendropparna i kombination med den av de enskilda vattenpartiklarna skapade vattenången undantränger luften (jämför ångsläckning, kolsyresläckning m. m.).

Vattendimmans användningsområden.

Vid vanliga, mätliga bränder *inombus* — t. ex. eld i slutna utrymmen, rumsbrand etc. — är dimsläckningen en förträfflig angreppsmetod. Förutsättningen för ett lyckligt resultat är att det finfördelade vattnet kan utspridas tillräckligt nära eldgården. Vid rumsbrand är ju saken ganska enkel, det gäller blott att kunna sticka in dimmunstycket genom en dörröppning (dörr på glänt) eller genom ett fönster etc.

Finfördelat vatten användes med fördel även under eftersläckningsarbetet.

Vid *utombusbränder* måste strålföraren tränga nära eldgården om han skall vinna något släckningsresultat. I sammanhanget är dock att märka att vattendimman utgör ett visst skydd mot strålvärmen. Vid omfattande brand torde emellertid direkt släckningsverkan i flertalet fall lättare kunna åstadkommas med slutna strålar.

Vid en del *speciella bränder* är vattendimman ofta överlägsen andra släckningsmedel. Hit hör

1) *lättrörliga eldbärdar* t. ex. kutterspån, torvströ, träkolsdamm m. m. God släckningsverkan uppnås genom att vattnet i form av

"dimmoln" eller "duggregn" får falla ned över eldgården.

Försöker man i här aktuella fall släcka med slutna stråle, föreligger fara för att elden virvlas upp och glödande partiklar kastas omkring. Förhållandet medför sålunda risk för ökad spridning eller för uppkomsten av sekundäreldsvådor.

2) *sprutmålningslokaler* i vilka det samlats torkat färgavfall. Erfarenheterna visar att vattendimman ger bättre effekt än den slutna strålen.

3) *tunga oljor*, d. v. s. sådana som antändes först efter upphettning, t. ex. eldningsolja, brännolja, smörjolja, maskinolja etc. samt

4) *smältande brännbara ämnen*, d. v. s. fasta eller halvfasta organiska ämnen, t. ex. asfalt, beck, harts, paraffin, stearin, gummi, fett.

Dimmunstyckena släcker snabbare än skum. I och med att dimman när kontakt med den brinnande vätskeytan, avkyles den under antändningstemperaturen med resultat att förgasningen upphör.

Om man försöker släcka med slutna stråle, tränger denna med i oljemassan (motsvarande) och förångas där hastigt med följd att häftig överkokning inträffar.

Om man använder sig av ordentligt finfördelat vatten, så är det endast det översta oljeskiktet (motsvarande), som når kontakt med vattenpartiklarna och förångar dem med en yttlig avkylning som konsekvens.

Enär vattendimman är mera finfördelad än den spridda strålen talar sålunda detta förhållande för att dimmunstyckena här är överlägsna de enklare spridarensatserna.

Dimsläckning gentemot *bensinbränder* ger enligt vad utförda prov visat däremot ej effektivt resultat eller i varje fall endast under mycket gynnsamma, speciella förutsättningar (liten kvantitet, slutet rum etc.).

Vattendimmans fördelar.

1) *Bättre utnyttjande av vattnets förångningsvärme.*

En del amerikanska sagesmän påstår att vattendimmans förångning är 10 gånger större än den slutna vattenstrålens. Man ställer sig nog rätt skeptisk inför denna uppgift, som möjligen kan ha sin förklaring i det förhållandet att en inombusbrand i "staterna" ofta släcks genom att man öser in vatten genom fönsterna.

Användningen av vattendimma innebär

"STOP-CHUTE"

Liv- och säkerhetslinor

"DAVY"

RÄDDNINGSLINAN
med två gördlar och
automatisk nedfirning;

"STOP-CHUTE"

med en gördel
och automatisk
upprullning;

"LIV-KUSTOS"

enkel och dubbel

"DAVY"

BRANDREDSKAPSFIRMAN

ODENIUS

AKTIEBOLAG

Ö. Hamngatan 16 — G Ö T E B O R G — Tel.: 13 69 35, 13 69 47, 13 15 96

Brandchefer

Har Ni tänkt på att skydda Edra egna anläggningar mot eldsvåda?

Senast i december 1950 drabbades en brandstation av eld.

Låt därför installera AUTOMATISKT BRANDALARM SYSTEM
TJEDER.

Vi utarbeta utan kostnad eller förbindelse för Er en offert, om vi
erhålla ritningar över de byggnader, som Ni önskar skyddade.

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

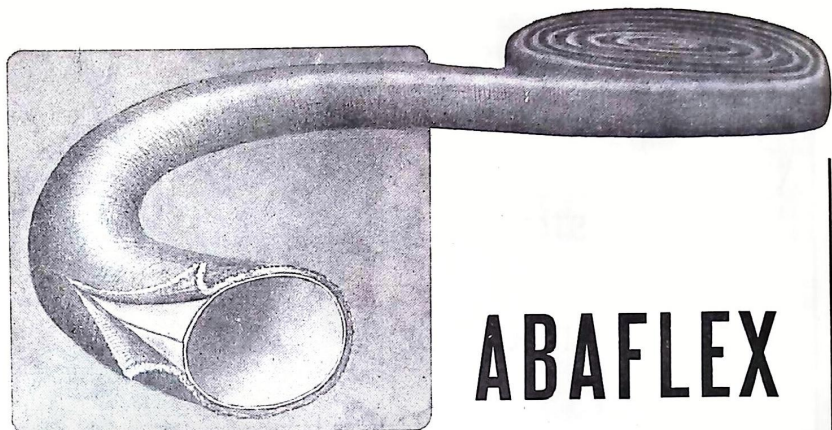
Stockholm

MALMKÖPING
tel 338 växel

Göteborg

Av försäkringsbolagen godkänd anläggningsfirma

ABAFLEX

BRANDSLANG

ABAFLEX, den invändigt gummerade brandslangen, minskar friktionsmotståndet ända ned till en tredjedel av motståndet i en ogummerad slang.

ABAFLEX-slangen tillåter sålunda flera strålar och högre munstyckstryck vid brandplatsen.

ABAFLEX-slangen är lika smidig och lätthanterlig som ogummerad slang, men oslagbar när det gäller täthet.

Lägre friktionsförlust — högre effekt med ABAFLEX

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN AB

SCHEELEGATAN 28 — STOCKHOLM — TELEFON 52 07 95

Avdelningskontor: Hälsingborg, Nytorpgatan 87 B - Tel. 130 09

„ Borås, Bergdalsgatan 20 „ 208 54

emellertid ett minskat vattenbehov vilket i sin tur betyder *minskade vattenskador*.

2) Värmeabsorptionen.

Det är ett allmänt känt faktum att vattendimman skyddar mot stälvärme. Skyddet beror på att den från glödmassan och lågorna utstrålade hetten absorberas i de fina vattenpartiklarna. Strålvärmen avskärmas och lufttemperaturen går ned.

Absorptionens omfattning är beroende av dropparnas täthet och inbördes storlek.

Förutom värmeabsorptionen kan man även räkna med en viss *injektorverkan* närmast munstycket. Det blir sålunda en viss tillförsel av friskluft närmast bakom dimkonen, som kommer strålföraren till godo.

Detta strålningskydd har sin betydelse bl. a. i samband med *livräddningsaktioner* vid ett kraschlandat flygplan. Under *krigsbrandsläckning* är det även tänkbart med en momentan räddningsinsats genom eldriddår i ett brandområdes perifer delar. Här erfordras självfallet finfördelat vatten i stora mängder exempelvis producerat genom "dimkanoner".

3) Vattendimman har viss förmåga att driva undan *röken* och den absorberar även *sotkorn* och liknande partiklar, som uppkommer vid eldsvåda.

4) Framställandet av vattendimma medför ej några särskilda *kostnader*.

5) Dimsläckningsapparaturen är icke på något sätt invecklad utan är *enkel* att handhava.

Vattendimman kan självfallet ej ersätta den slutna strålen. Det är ju ofta så, när det kom-

mer något nytt, att man har en benägenhet att anse det för allena saliggörande.

Vattendimmans *svaghet* ligger i att de enskilda vattenpartiklarna är så lätta att de snart mister sin rörelseenergi. Är situationen sådan att avståndet mellan munstycket och eldhärden är stort, faller dropparna till marken innan de nått fram till glödmassan eller också kan de förångas genom värmestrålningen innan de nått sitt avsedda mål.

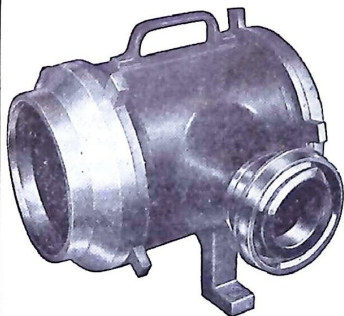
Vattendimman måste sålunda utbredas så nära eldhärden att de enskilda vattenpartiklarna får kontakt med och kan omsvärma glödmassan. Det är på grund av detta förhållande, som dimrören i allmänhet har en ganska ansevärd längd.

Allmänna synpunkter.

Strålföraren måste ha möjlighet att kunna välja mellan slutna och finfördelad stråle. I den moderna brandkårens strålrörsarmatur bör därför ingå dimmunstycken eller spridarinsatser av sådan konstruktion att såväl slutna som finspridd stråle kan levereras.

Utana tvivel har dimsläckningen givit det moderna samhällets brandförsvaret goda förutsättningar att vid många slags bränder vinna snabba och vackra släckningsresultat.

Vattendimman har emellertid — liksom alla andra släckningsmedel — sin begränsning, men den utgör om den är rätt utnyttjad på rätt plats, en betydande tillgång i kampen mot elden.

AMASON

för snabb och effektiv
SLANGTVÄTT
samt all övrig
BRANDMATERIEL

från

MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5 MALMÖ Tel. 388 40, 759 12
Specialfirma i brandredskap

Dimsläckning

REDOGÖRELSE FÖR FÖRSÖK OCH PROV*

Av brandchef A. Bergdahl

I de första rapporterna om dimsläckning, som inkommo från USA, framställdes metoden såsom en nyhet, vilken skulle kunna användas vid praktiskt taget all eldsläckning. Erfarenheterna hava dock visat dess begränsning.

Enär de i dimman ingående vattendropparna äro mycket små, blir levande kraften hos dem liten, vilket resulterar i en förhållandevis kort längd på dimmolnet. För att nå fram med släckningsmedlet till eldhärden måste sålunda strålföraren tränga närmare denna, än om han arbetar med samlad vattenstråle eller skum. Viss kompensation för den kortare "strålen" erhålles, om förlängningsrör användes, men ju längre detta rör göres, dess mera svårmanövrerat blir det. Även utan förlängningsrör kan man med högtrycksdimma erhålla större räckvidd med den finspridda strålen, varvid emellertid tryck uppemot 40—70 kg användes. Detta fordrar specialbyggda pumpar, extraförstärkt slang och specialmunstycken, allt dyrbar materiel, som åtminstone f. n. icke kan påräknas annat än vid de större städernas brandkärer. Högtrycksdimma har icke förekommit vid här relaterade försök.

Dimsläckningens möjligheter begränsas sålunda bl. a. av framträngningsmöjligheterna för personalen, och kan nämnvärt resultat ej heller påräknas vid diminsats mot bensinbränder av större omfattning, än att handsläckare med framgång kunnat användas.

1. I december 1950 företogs i Växjö, under överstelöjtnant Forssmans ledning, släckningsförsök i ett rivningsfärdigt hus. Elden fick fritt utveckla sig i ett möblerat rum i bottenvåningen. Efter c:a 3 min. sprängdes fönsterrutorna; efter 5 min. slogo 6 meters lågor ut genom fönsteröppningarna, och man väntade sig ett styvt arbete för släckningspersonalen. Ett 2 1/2" dimmunstycke med förlängningsrör stacks in fönstervägen, och efter 3 sekunder var elden så dämpad, att inträngning kunde ske för eftersläckning.

* Föredrag vid Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte i Nyköping den 14 juni 1951.

Förnyade försök i andra rum gävo liknande resultat.

2. Liknande släckningar i möblerade rum ha under våren 1951 företagits vid Karlskrona brandkår.

a) Rummets storlek c:a 12 m², väggar och tak av trä, inredning c:a 5 kbf. trävirke i form av skärmar och möbler, oljigt trassel samt 1/2 l. bensin uthållid över det hela. Dörrar och fönster stängda. Elden fick fritt utveckla sig under 3 min., då såväl inredning som väggar och tak voro övertända. För släckningen användes 1 1/2" dimmunstycke med förlängningsrör. Inträngning möjlig efter 10 sek. och var släckningen avslutad efter ytterligare 27 sek.

b) Samma utgångsläge som tidigare, 1 1/2 l. bensin uthållid. Bränntid 7 min. Inträngning möjlig efter 7 sek. (beroende på personalens ökade förtroende för och vana vid materielen). Avsläckningen klar efter ytterligare 28 sek.

c) Samma utgångsläge som vid föregående försök. 3 l. bensin uthållides över inredningen. Bränntid 9 min., då mycket kraftig brand iaktogs i hela rummet. 2 st. dörrar och 4 fönster öppna. Elden dämpad efter 18 sek., så att inträngning kunde ske. Avsläckning klar efter ytterligare 25 sek.

Erfarenheter: Vid inomhusbrand i bostadsrum och liknande lokaler har dimman visat sig användbar mot yteld i väggar, tak och möbler, och synes i mindre, slutna lokaler, där kraftig gasutveckling pågår och syrebrist råder, ett snabbt angrepp med kraftig diminsats kunna hindra övertändning.

I varje fall kan elden snabbt slås ned, om icke helt släcks med dimma, så att inträngande är möjligt för eftersläckning och i samband därmed röjningsarbeten.

3. Försök hava vidare utförts i tränga utrymmen av källarkaraktär. Sålunda placerades vid övning ombord på ett utranterat fartyg ett 2x1,25 m järntråg med olja nedanför nedgångskappen till undre däck. Vid antändningen slogo lågorna upp genom kappen c:a 1 m ovan dess mynning. Vid släckningen användes ame-

rikanska 1½" dimmunstycken utan förlängningsrör. Angreppet skedde uppifrån genom trappan. Enär trågets ändar sträckte sig åt båda hållen förbi trappans sidoskott, måste strålföraren tränga ända ned till undre däck för att nå hela den brinnande ytan.

Ett 1½" dimmunstycke med förlängningsrör hölls klart för extra insättande, om så skulle erfordras.

Provet utfördes ett 20-tal gånger med olika strålförare, och endast i ett fåtal fall måste det extra strålröret med förlängningsrör insättas, och då beroende på bristande övning och framåtanda hos strålföraren.

Vid försök med 2½" munstycken visade sig dessa däremot för stora och ohanterliga vid ifrågavarande släckningar.

Erfarenheter: Dimsläckning inomhus utan förlängningsrör ställer högre krav på släckningspersonalen, enär ett närmare framträngande mot eldhärden erfordras. Finnas möjlighet därtill, kan lämpligen ett extra dimrör avses för skydd av personalen.

4. Utomhussläckning av oljebränder är nog vid demonstrationer det vanligaste exemplet på dimsläckning, och det torde icke råda någon tvekan om, att dimman här ger både snabba och goda resultat. Förutom rena uppvisningsnumren har vid Karlskrona brandkår försök gjorts med släckning av bränder i öppna utomhustransformatörboxar om c:a 4×4 m golvyta, täckt med brinnande transformatorolja.

Såväl 2½" som 1½" dimmunstycken med förlängningsrör gävo här släckningsresultat på praktiskt taget 0-tid vid angrepp 1 min. efter antändningen; något längre släckningstid, c:a 10 sek., sedan branden pågått 4 min. och vägarna ordentligt upphettats.

Erfarenhet: Dimsläckning ger gott resultat mot oljebränder utomhus under olika vindförhållanden. Ytterligare försök mot större oljejetor böra kunna giva värdefulla erfarenheter.

5. Dimma kan med framgång användas för skydd av räddningspersonal vid exempelvis framträngning till ett brinnande fordon eller flygplan för räddning av däri kvarvarande människor. Härvid torde de större dimmunstyckena vara mest på sin plats. På en flygplats synes crash-fordonen lämpligen kunna förses med dimkanoner, och amerikanerna ha mycket att lära ut på detta område.

Ned till åtsittande asbestkläder äro emellertid att rekommendera för räddningspersona-

len, då i annat fall smärtsamma överraskningar kunna befaras i form av brinnande bensin- och byxor. Några av mötesdeltagarna erinra sig kanske den vilda krigsdansen på Kaststrups flygfält vid uppvisningarna den 11 maj 1949, då en av danskarna just råkade ut för denna malör.

6. Dimkylning torde även med fördel kunna insättas mot upphettade gastuber för undvikande av för stora temperaturskillnader i godset, och tyskarna lär under kriget med framgång ha nyttjat dimman för nedkylning av större oljetankanläggningar. Försök och rön efterlysas på dessa områden.

Dimsläckningen är ingalunda någon nyhet för brandmannen, vilken använt spridd stråle för släckning av bränder i många år. Det är metoden, att, redan då vattnet lämnar munstycket, med finare spridning av strålen till dimma, släcka oljebränder, som utgör nyheten. Ja, är nu detta egentligen en nyhet? Det bör noteras, att redan i början av 30-talet sådana dimsläckningsförsök företogs här i landet.

Den gamla sanningen, att vattnet är vårt effektivaste och billigaste släckningsmedel har åter bekräftats, det hela rör sig om en utveckling av taktiken och tekniken för dess användande.

SOS-utredningens förslag till en samhällets olycksfalls- och säkerhetstjänst (SOS-organisation)

Av utredningens sekreterare förste byråsekreterare Gunnar Malis.

Utredningens tillkomst.

Den 8 juni 1949 tillkallades inrikesministern särskilda sakkunniga för att biträda med utredning angående förbättrade möjligheter för allmänheten att komma i förbindelse med olika slag av samhällets hjälporgan.

Utredningens tillkomst får ses mot bakgrunden av de förändringar, som i och med telefonautomatiseringens genomförande, inträder beträffande möjligheterna för allmänheten att på ett enkelt sätt snabbt komma i telefonförbindelse med samhällets hjälporgan av olika slag. Automatiseringen medför nämligen, att den manuella betjäningen vid telefonstationerna bortfaller, i första hand beträffande den lokala trafiken och den kortväga mellanortstrafiken. Detta har till följd, att man måste veta telefonnumret till den som man vill komma i telefonförbindelse med. I brådskande situationer, kan det då vara förenat med svårigheter att ta reda på telefonnumret till förekommande hjälporgan.

Så länge telefonstationerna är manuellt betjänade kan allmänheten av telefonisterna hjälpas tillrätta, då det gäller att komma i förbindelse med hjälporgan av olika slag. Vid de större manuella stationerna har hjälporganen vanligen namnanrop, vilket gör att allmänheten utan svårighet kan nå telefonförbindelse med dem. Det är uppenbart, att stora olägenheter uppstår när denna service bortfaller. Att behålla manuell betjäning på varje telefonstation enbart för samtal med samhällets hjälporgan, låter sig icke göra av ekonomiska skäl. I denna situation är man alltså framme vid den aktuella frågan, nämligen på vilket sätt telefonbetjäningen för samhällets olycksfalls- och säkerhetstjänst bör ordnas. Här bör emellertid framhållas några av de stora fördelar, som automatiseringen medför, nämligen öppenhet för

net om av även de minsta stationer och den snabbhet, med vilken ett samtal kan komma till stånd. Detta har naturligtvis stor betydelse då det gäller att tillkalla polis, brandkår, läkare och många andra hjälporgan.

Organisationens syfte.

Uttrycket SOS i detta sammanhang avser, som redan torde framgått, att utgöra förkortning av Samhällets Olycksfalls- och Säkerhetstjänst. Därmed är i korthet sagt vad organisationen bör syfta till, nämligen att utgöra ett samhällets organ för att hjälpa allmänheten vid olycksfall och då allmän ordning och säkerhet är i fara. Det bistånd, som organisationen skall lämna allmänheten, skall emellertid i princip endast avse bistånd med *tillkallande* av den hjälp, som samhället kan erbjuda. Organisationen som sådan skall sålunda ej innefatta förekommande hjälporgan, utan stå såsom förmedlare mellan den hjälpsökande och dessa.

Organisationens principiella uppbyggnad.

Avsikten med SOS-organisationen skall vara att allmänheten på ett enkelt sätt per telefon, som är ansluten till telegrafverkets automatiserade telefontät, skall kunna tillkalla hjälp vid nödlägen av olika slag. De samtal, som behövs utväxlas, skall sålunda framföras i det reguljära telefontätet på i huvudsak samma sätt, som vilka andra samtal som helst. Några särskilda ledningar behövs därför i princip ej förekomma för ändamålet. Enklast kan tillkallandet av hjälp ske, om ett och samma telefonnummer kan användas härför vid alla förekommande hjälpbehov. Med hänsyn till att det finns olika slag av hjälporgan kan emellertid direkt förbindelse ej erhållas till vart och ett av dessa organ vid användande av ett för dem

gemensamt telefonnummer. På grund härav måste ett förmedlingsorgan inrättas. Detta organ — SOS-central — skall i sin tur kunna upprätta telefonförbindelse till vilket som helst av förekommande hjälporgan. Samtliga SOS-centrals skall tilldelas ett och samma telefonnummer (anropsnummer). Fördelarna härav torde vara uppenbara. En person, som är främpling på en ort, kan nämligen då söka hjälp genom att taga samma telefonnummer, som han är van att använda i hemorten.

Anropsnummer.

På en SOS-centrals telefonnummer bör ställas vissa anspråk. Det måste nämligen vara av stor betydelse att sifferkombinationen blir sådan, att numret är lätt att minnas. Den bör dessutom vara sådan, att numret med minsta möjliga olägenhet kan tagas på telefonapparatusens fingerskiva, även i mörker. Utredningen har stannat för numret 90 00 00.

SOS-anrop från samtalsautomat.

I samband med att den manuella betjäningen av telefonstationerna upphör, måste förskotts betalning i samtliga fall erläggas, i regel 20 öre i tioöringar, innan förbindelse från samtalsautomat (telefonapparat i telefonkiosk och motsvarande) kan erhållas med närmaste telefonstation. Det är givet, att detta ej är ändamålsenligt, då det gäller SOS--anrop. Utredningen föreslår därför, att sådana tekniska anordningar införas, att SOS-anrop kan ske från samtalsautomat utan att den telefonerande erlägger samtalsavgift.

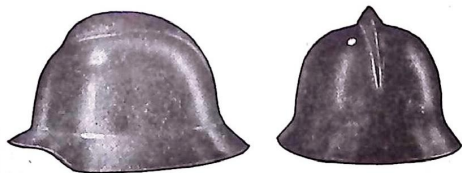
SOS-centrals arbetsuppgifter i princip.

Utredningen har stannat för att SOS-centralernas arbetsuppgift i princip skall vara att sätta hjälpsökande i telefonförbindelse med respektive hjälporgan och övervaka förbindelsen. Andra alternativ har ifrågasatts, men befunnits icke godtagbara. Sålunda har utredningen ansett, att allmänheten ej skulle bli tillräckligt betjänad, om arbetsuppgiften endast skulle avse upplysning om adress och telefon till vederbörligt hjälporgan. A andra sidan har man ej ansett möjligt och ändamålsenligt att tillägga centralerna rätt att effektuera beställningar, t. ex. tillkalla läkare, beordra utryckning av ambulans eller brandkår etc. Undantag härifrån skall emellertid kunna ske då det gäller tillkallande av brandkår, framför allt inom landskommunerna. Härigenom kommer SOS-organisationen att kunna medverka till en kostnadsbesparande lösning av landsbygdens brandalarmeringsproblem.

SOS-central bör slutligen ha skyldighet att från hjälporgan, som skall stå allmänheten till tjänst utom expeditionstid (mottagning), mottaga uppgift rörande tillfällig uppehållsplats och att till sådant organ vid förfrågan lämna uppgift om under befattningshavares bortovaro inkomna anmälningar om hjälpbehov.

Organ, som SOS-central skall betjäna.

Då allmänheten säkerligen kommer att finna SOS-centralerna vara till god hjälp, skulle det ej förvåna, om centralerna komme att anlitas även i andra angelägenheter än de, som nu avses. En sådan utveckling kan måhända ha sitt berrättigande. Utredningen har

C:a 30.000 hjälmar sålda sedan 1938. Finnas för omgående leverans. Sändas kostnadsfritt till påseende. — Gamla hjälmar kunna även förses med den nya inredningen och ompoleras.

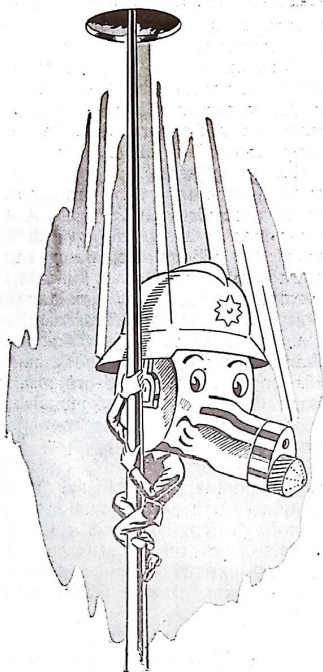
Brandbilar och all övrig brandmateriel till lägsta priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Inneh. f. Brandmäst. F. Brissman, Halmstad. Tel. 3333

NYHET FRÅN BRISSMANS

Lättmetallshjälm med ställbar inredning.

Storleken kan ändras upp till 3 cm. på ett par minuter. Mjuk anliggningsrem som passar alla huvudformer och håller hjälmen stadigt på huvudet utan att trycka. Hjälmens är helt krymp- och rostfri. Patentsökt. Våra lättmetallshjälm har 3 gånger bättre värmskydd än lackerade stålhelmar.

FOGNOZL*

är dock

oöverträffad

Generalagent

AKTIEBOLAGET

SVENSKT BRANDSKYDD

Flemingatan 29

STOCKHOLM

Tel. 51 50 04, 51 50 14

* uttalas "Fägg'nåssl"

emellertid ansett, att organisationen i dess första utbyggnad bör strikt begränsas till de organ, som allmänheten har behov av att nå till skydd för liv och lem samt vid egendomsskador, som kunna få katastrofal verkan. Utredningen har därför funnit, att följande organ i princip bör ifrågakomma.

Polisorgan av skilda slag, brandkår, skogsbrandfogde, tjänsteläkare i allmän tjänst, nämligen provinsialläkare, extra provinsialläkare, stads-, köpings- och municipalläkare samt första provinsialläkare och förste stadsläkare, jourhavande läkare och jourhavande tandläkare, privatpraktiserande läkare och tandläkare vid tillfälle då de ej har jourtjänst, dock endast i vissa undantagsfall, distriktssköterska och distriktsbarnmorska, sjukhus för kroppsvård i viss angiven utsträckning, förlossningshem, distriktsveterinär, extraveterinär och länsveterinär, privatpraktiserande veterinär under vissa förutsättningar samt vakthavande apotekare. Vidare olika slag av sjuktransportorgan i allmän regi (motsvarande), organ till vilket hänvändelse skall ske vid behov av flygambulans genom flygvapnets försorg, kommunalt organ, som ombesörjer djurtransport, slakteriföreningarnas nödslaktkommandon, privat företag (motsvarande), som ombesörjer sjuktransport om annan möjlighet ej står till buds, kommunalt organ, utrustat för haveritjänst, Rödakorskår, sjöräddningsjätten, fjällräddningstjänsten, flygräddningstjänsten samt, under vissa förhållanden, privat organ för haveritjänst, kommunala verk, såsom vatten-, gas- och elverk under nattetid samt sön- och helgdagar, då särskild vakt härigenom kan undvaras.

Rikets indelning i SOS-områden.

Frågan om antalet SOS-områden hör samman med rikets indelning i telefonhänseende. I detta avseende är riket indelat i s. k. nätgrupper. Ur telefonteknisk synpunkt kan nätgrupp utgöra SOS-område. Ur driftekonomisk synpunkt måste SOS-områdena emellertid vara så befolkningsrika, att personalen på SOS-centralerna får full sysselsättning. Då befolkningsantalet inom flertalet nätgrupper ej torde vara tillräckligt härför, måste flera nätgrupper sammanslås till ett SOS-område. Av telefontekniska skäl kan SOS-område emellertid i allmänhet bestå högst av den nätgrupp, inom vilken SOS-centralen är belägen, jämte de nätgrupper, som direkt gränsar till densamma. Dessutom

måste man ta hänsyn till möjligheten att bibringa SOS-personalen så god kännedom som möjligt om de lokala förhållandena inom området. Andra omständigheter böra också beaktas, nämligen hjälporganens stationeringsort och att nätgrupperna ej är för all framtid definitiva. Då organisationen måste utbyggas inom område efter område allteftersom automatiseringen fortskrider och detta med nuvarande investeringsmöjligheter beräknas ta en tid av 15 år, är det uppenbart, att det ej varit möjligt föreslå en fast plan för rikets indelning i SOS-områden. Områdena får därför fastställas från fall till fall. Utredningen har dock räknat med att antalet SOS-områden kommer att uppgå till omkring 110. Ett område, som utredningen särskilt studerat och som skulle kunna utgöra ett SOS-område, består av Borås, Kina och Svenljunga nätgrupper. Det omfattar 19 kommuner enligt storkommunindelningen med en sammanlagd landareal av icke mindre än 239.000 hektar samt delar av ytterligare 12 kommuner, varav 8 i mera nämnvärd utsträckning. Invånarantalet inom de nämnda 19 kommunerna uppgår till mer än 120.000, vilket utgör ungefär tredjedelen av hela länets. Utredningen räknar med att detta område kan betjänas av en telefonist per vakt. Antalet allmänna hjälporgan inom området uppgår till ej mindre än 165.

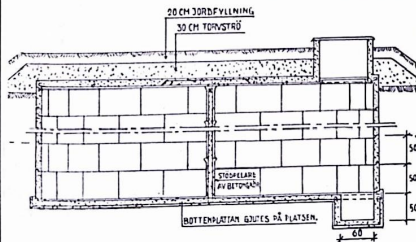
En av avsikterna med SOS-organisationen är att hjälpsökande ej skall behöva ta reda på vilket organ som skall anlitas. Bestyret härmed skall övertagas av SOS-centralerna. När det gäller de allmänna hjälporganen är det emellertid så, att det organ skall anlitas,

som är verksamt inom den kommun, till vilken hjälpsökande hör. Om nätgrupperna och de olika hjälporganens verksamhetsområden överensstämde, vore det i de flesta fall enkelt att ordna så, att SOS-telefonisten vid varje anrop på teknisk väg finge upplysning om, vilken kommun det gäller. Tyvärr är det ej så, och att åvägabringa överensstämmelse mellan verksamhetsområdena sinsemellan och med nätgrupperna är av olika skäl ej möjligt. Med anledning härav måste särskilda såväl teletekniska som andra åtgärder vidtagas för att underlätta för personalen att vid SOS-anrop snabbt kunna avgöra, vilket hjälporgan som skall upprias.

Obligatorisk eller frivillig medverkan.

Då SOS-organisationen i sin slutgiltiga utbyggnad skall omfatta hela riket, är det angeläget, att densamma är likartad överallt. En person, som i sin hemort är van att genom SOS-centralens förmedling kunna komma i förbindelse med förekommande hjälporgan, bör ha möjlighet till motsvarande betjäning, om han tillfälligtvis befinner sig i annan del av riket. Utredningen har därför ansett, att det allmänna bör obligatoriskt medverka i organisationen beträffande egna hjälporgan. De samhällseliga organen kan vara statliga, tillhöra landstingen eller eljest vara kommunala.

Med de privata hjälporganen ställer sig saken annorlunda. Medverkan från privata organ är dock nödvändig i sådana fall, då ett samhällets organ ej är tillgängligt eller sådant organ saknas. För att allmänheten om möjligt i alla situationer skall kunna

Monteringsklar branddamm
med tak av betong.

BRANDRESERVOARER

av monteringsklara betongdetaljer.

Låg anläggningskostnad.

Godkänd av Statens Brandinspektion
för erhållande av statsbidrag.

Tranemo Cementvaru AB

Tranemo

Tel. 701 50

(Svenljungaområdet)

komma i förbindelse med erforderligt hjälporgan, anser utredningen önskvärt, att även privata organ i sådana fall obligatoriskt medverka i organisationen. På grund härav måste de lokala synpunkterna få komma till uttryck i fråga om organisationens uppbyggnad, hjälporganens medverkan m. m. Utredningen föreslår att privata hjälporgan, som komma att medverka i SOS-organisationen, ej skall belastas med någon del av driftkostnaderna.

SOS-organisationens uppbyggnad m. m.

Eftersom SOS-organisationen skall utnyttja det reguljära telefonnätet och i princip helt bygga på telegrafverkets anordningar härför, har det ej rätt någon tvekan om att telegrafverket skall svara för den tekniska delen av SOS-organisationen. Beträffande organisationens administration har tvenne lösningar övervägts, nämligen att den anförts antingen åt telegrafverket eller åt annan statlig eller kommunal myndighet inom vart och ett av förekommande SOS--områden. Utredningen har stannat för den förstnämnda lösningen. Därigenom kan samordning ske med telefonrörelsen och ej oväsentliga kostnadsbesparingar åstadkommas.

Förhållande till försvaret.

Utredningen räknar med att allmänheten, som i fredstid vant sig vid att i nödlägen vända sig till SOS-tjänsten, kommer att göra detta även under krig, antingen det gäller ett behov som har samband med kriget eller ej. På grund härav och då under krig knappast några hjälporgan torde komma att stå till SOS-organisationens förfogande, föreslår utredningen, att civilförsvaret vid krigsutbrott skall övertaga SOS-centralernas arbetsuppgifter. I fråga om det militära försvaret skall allmänheten ha rätt att anlita SOS-organisationen både under fred och krig för rapportering av iakttagelser i olika avseenden av värde för militär myndighet.

Anläggnings- och driftkostnader.

SOS-organisationen skall utgöra en särskild gren av telegrafverkets verksamhet och redovisas som sådan.

För en över hela riket utbyggd SOS-organisation har anläggningskostnaderna beräknats till 4.600.000 kronor. Däri ingår ej kostnader för den tekniska utrustning, som erfordras för att möjliggöra SOS-anrop från samtalsautomat utan att den telefonerande

erlägger samtalsavgift. Utredningen föreslår, att telegrafverket bestrider dessa kostnader.

Driftkostnaderna har beräknats till 4.425.000 kronor för år, sedan man avräknat dels ett belopp om 825.000 kronor såsom besparing genom samordning av rörelsen med telefondriften, dels 600.000 kronor med vilket telegrafverket ansetts böra bidraga. Sistnämnda belopp avser vissa samtalsavgifter, som allmänheten rätteligen skulle erlägga vid samtal med hjälporgan. Utredningen anser, att telegrafverket bör efterskänka dessa avgifter såsom kompensation för den service, i fråga om de sociala namnanropen m. m., som bortfaller i och med automatiseringen. Beträffande driftkostnaderna understryker utredningen, att förutsättningarna för de ekonomiska beräkningarna i vissa avseenden varit sådana, att utredningen nödgats inskränka sig till allmänna överväganden. Det ovan redovisade nettobeloppet angiver därför endast storleksordningen av driftkostnaderna för ett år.

Samtliga kostnader har grundats på det pris- och löneläge, som gällde i juni 1950, och är även i övrigt beräknade efter förhållandena vid denna tidpunkt.

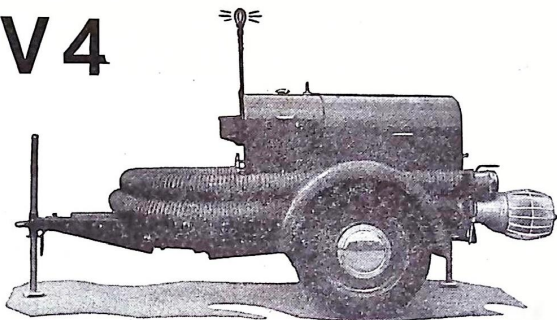
Driftkostnadernas bestridande.

Driftkostnaderna skall täckas genom en SOS-avgift för varje invånare. Avgiften skall vara lika stor i hela riket. Den skall fastställas av Konungen. Nettodriftkostnaden, 4.425.000 kronor, fördelad lika på rikets invånare den 1 januari 1950 skulle ge en SOS-avgift av 63,34 öre per år. 65 öre per invånare och år skulle i genomsnitt för hela riket innebära en ökning med 2,6 öre per skatte-krona.

Utredningen föreslår, att SOS-avgiften bestrides till 35 % av staten (elfte huvudtiteln) och 65 % av landstingen och de städer, som ej deltagar i landsting. Vid en avgift av 65 öre per invånare och år skulle alltså falla på staten 22,75 öre och på landstingen (resp. städer) 42,25 öre per invånare och år. Enligt denna princip skulle vid fullt utbyggd organisation statens andel i driftkostnaden i runt tal uppgå till 1.590.000 kronor och landstingens (resp. städernas) till 2.950.000 kronor per år. Det senare beloppet motsvarar en genomsnittlig ökning per skatte-krona för hela riket av 1,69 öre. Ökningen blir lägst i Stockholms stad, 0,97 öre, och störst i Västerbottens län, 2,53 öre.

RV4

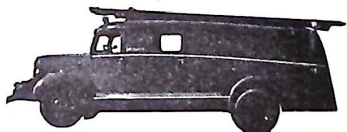
En lättare, effektivare motorspruta,
med 4-cyl. Volvomotor,
ger 1200 l/min vid 9 kg/cm².

Wilh. Rubergs Fabr. AB., Långebro

Tel. Kristianstad 101 74 - 101 78 - 162 78

Brandbil modell BRISSMAN, med svängt, bakåtlutande tak,

plats för 800 meter slang, tank om 800 liter,
2000 min/lit. frontpump. Levereras komplet-
ta med chassi och pump eller byggas på egna
chassi. Leveranstid för närvarande c:a 3 mån.

Billiga priser.

Begär offert.

BRISSMANS BRANDREDSKAP

HALMSTAD

Telefon 3333

BRANDBILAR — AMBULANSER

och SPECIALFORDON för BRANDKÄRER byggas
vid vår karosseriverkstad i önskat utförande.

Försäljning av alla slags förekommande brandredskap.

Tillverkning av: Slangväskor, slanglådor och vatten-
tankar m. m.

(Begär offert!)

BRANDSKYDDSTEKNISKA BYRAN, KALMAR

Ulfeldsgatan 16

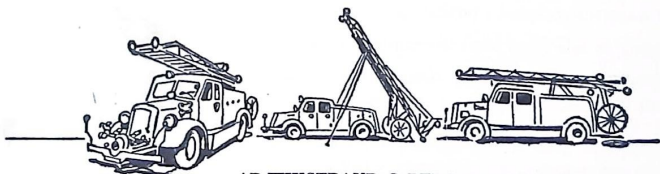
Tel. 129 76 - verkst. 161 76

HÄLSINGBORGS BRANDKÅR använder **WI-BE** stegen

Hälsingborgs Brandkår har monterat en WI-BE-stege typ GGF-22 på en av sina senaste brandbilar. Stegen är en helsvetsad stålörnsstege med en max. höjd av 22 m. Godkänd av Kungl. Arbetarskyddstyrelsen.

För brandkårsbruk ha vi även ett flertal andra stegtyper, av vilka vi speciellt vilja framhålla våra skarvstegar av lättmetall. — Begär offert.

AB WIKSTRAND & BERG · MORA · TEL. 480

Svenska Brandbefälsförbundet

Meddelanden.

Till ny sekreterare och kassaförvaltare har utsetts brandchef Engkvist, Trollhättan. Fr. o. m. innevarande månad är sekretariatets adress: Brandstationen, Trollhättan.

För att kunna intensivfiera arbetet med förbättringar av brandbefälens löneförmåner har tillsatts en lönelegation bestående av brandchef Samuelsson, Solna, brandchef Dahlberg, Saltsjöbaden och vice brandchef Nilsson, Solna. Lönelegationens adress: Brandstationen, Solna.

Y. E.

Landsbygdens Brandbefälsförbund

Ett bemötande.

Med anledning av signaturen I. S. artikel i Brandkärstidskrift nr 7 beträffande Svenska Brandbefälsförbundet ber undertecknad å Landsbygdens Brandbefälsförbunds vägnar få framhålla följande.

Signaturen I. S. vill göra gällande att vårt förbund vid årsmötet i Nyköping, ej kunde godtaga den av sammanslagningskommittén utarbetade förslaget till organisationsformen, utan kom med ett helt nytt förslag i denna fråga.

Så var i verkligheten icke förhållandet, då vi redan på en extra kongress under januari i år, enhälligt uttalat oss för en sammanslagning just efter den organisationsform vilken sammanslagningskommittén framlagt. För vårt förbund, var sammanslagningsfrågan alltså i princip redan klar, men det var frågan om upplösandet av vårt förbund som kom att ställa saken i ett annat läge.

Det visade sig nämligen att vi icke kunde upplösa förbundet med bibehållande av vår förhandlingsrätt, hade vårt årsmöte beslutat att upplösa vårt förbund hade vi alltså gått förlustiga förhandlingsrätten, samtidigt som det nyligen gjorda riksavtalet med Svenska Landskommunernas Förbund hade förfallit och våra

medlemmar hade varit utan något som helst avtal.

Med anledning härav beslutade vårt årsmöte att till Svenska Brandbefälens representanter framföra ett förslag om, att Svenska Brandbefälsförbundet upplöstes, varefter Landsbygdens Brandbefälsförbund beslutade om namnändring, från Landsbygdens Brandbefälsförbund till Sveriges Brandbefäls Riksförbund, samt att f. d. Svenska Brandbefälens medlemmar då skulle uppgå i det nya förbundet.

Genom detta förfaringsätt hade vi haft möjlighet att för det nya förbundet behålla förhandlingsrätten samt i övrigt tillämpa den av sammanslagningskommittén föreslagna organisationsformen, vill säga två sektioner med gemensam styrelse för det nya förbundet varvid de båda sektionerna skulle ha lika många representanter var i styrelsen oavsett medlemsantalet i de olika sektionerna, samt att man gemensamt skulle komma överens om ordförande för förbundet.

Jag har härmed velat framhålla huru det verkligen låg till i sammanslagningsfrågan från vårt förbunds sida.

I samband härmed kunna vi meddela att vårt förbund från och med den 1 aug. 1951 beslutat om namnändring från Landsbygdens Brandbefälsförbund till Brandbefälens Riksförbund, vilket innebär att allt brandbefäl hädanefter kan vinna medlemskap i förbundet och därmed också komma i åtnjutande av den förhandlingsrätt som förbundet innehar.

Norrahammar den 24/7 1951.

Landsbygdens Brandbefälsförbund
Evald Carlsson.

Eldsvåda med efterspel.

Det hade brunnit hemma hos Mossarpa-Jakob och det egendomliga inträffade, när grannarna skyndade till för att hjälpa till vid släckningen, att brunnslocket var tillspikat och ämbaret borta. Gården brann ner till grunden.

Det blev naturligtvis rättsligt efterspel och föreläggande av ed, att branden inte var anlagd. Jakob fann det där med eden pinsamt och då ceremonien skulle gå av stapeln, torkade han svetten ur pannan och utbrast:

— Slipper jag svärja, så nöjer jag mig med halva försäkringen!

Olof Clarholm †

Efter en kortvarig sjukdom avled brandchefen i Västerås, kapten Olof Clarholm den 21 juli, blott några dagar innan han uppnådde pensionsåldern.

För endast två månader sedan skrevs här en hyllning till Olof Clarholm inför hans 60-årsdag och förestående avgång från brandchefstjänsten i Västerås. Där framhölls bl. a., att han vid uppnådd pensionsålder med obrutna krafter avsåg att draga sig tillbaka till länets nordliga, vackra nejder för att i mindre omfattning fortsätta i brandväsendets tjänst. Vem kunde då ana, att den till synes så friske brandmannen skulle brytas ned innan så kunde ske? Vid bortgången stod han alltjämt kvar som chef för Västerås brandkår.

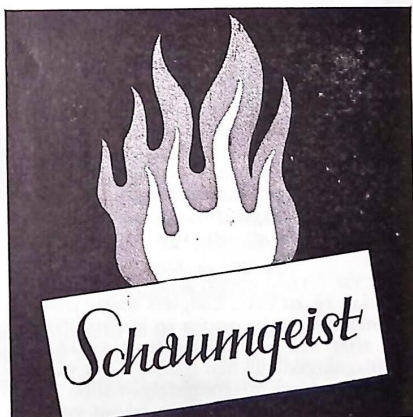
Brandskyddets män bringa minnet av Olof Clarholm sin hyllning, med tack för mångårig gagnarlik brandmannagärning.

Clarholm var född i Stockholm och inträdde efter studentexamen på militärbanan. Sedan han även avlagt gymnastikdirektörsexamen började han sin brandbefälsutbildning vid Stockholms brandkår. Efter befälsförordnanden, bl. a. som t. f. brandchef i Falun, knöts han år 1918 till Västerås brandkår som vice brandchef. 1929 blev han t. f. brandchef och året därpå ordinarie innehavare av tjänsten. Han var vidare bl. a. sekreterare och konsulent hos Västmanlands läns Brandkårsförbund från förbundets tillkomst år 1930 till dess han år 1945 blev länsbrandinspektör i länet.

Mauritz Ejdervik 60 år

Den 22 september fyller länsbrandkonsulenten i Södermanland, brandchefen Mauritz Ejdervik, 60 år. Bland företrädarna för brandskyddet inom länet är han en av föregångsmännen. Redan under 1920-talet anlätades han av länets brandförsäkringsbolag för besiktning av då befintliga brandkärer och när brandkårsförbundet sedermera bildades — år 1936 — var

DEN VÄLKÄNDA SKUMVÄTSKAN
 SCHAUMGEIST FINNES ÅTER
 I MARKNADEN
LUCEMA AB

NYBROKAJEN 7, STOCKHOLM - TEL. 21 00 38, 21 09 26
 GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE

Detta märke

på Edra försäkringsbrev garanterar
ett effektivt försäkringskydd

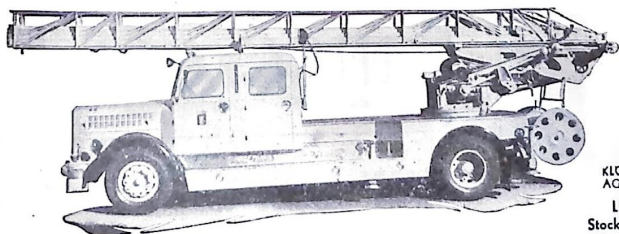
Vid försäkringsbehov anlita därför

HANSA

STOCKHOLM

Telefon: 23 85 40.

V Ä R L D S M Ä R K E T
MAGIRUS MASKIN
STEGAR

EN AV STOCKHOLMS BRANDKÄRS NYA MAGIRUSSTEGAR PÅ SCANIA-VABIS CHASSI

KLOCKNER - HUMBOLDT - DEUTZ
AG WERK ULM ULM - DONAU

LEVERANSER 1949-1951

Stockholm: 3 st. 30 m. stighöjd
Göteborg: 1 st. 26 m. stighöjd
Malmö: 1 st. 30 m. stighöjd
Norrköping: 1 st. 30 m. stighöjd
Solna-
Sundbyberg: 1 st. 25 m. stighöjd
Karlstad: 1 st. 30 m. stighöjd
Trollhättan: 1 st. 25 m. stighöjd
Östersund: 1 st. 26 m. stighöjd
Sandviken: 1 st. 25 m. stighöjd

LUCEMA AB

GENERÄLREPRESENTANT FÖR SVERIGE

NYBROKAJEN 7 - STOCKHOLM - TELEFON 2100 38, 21 09 26

**Tät och
slitstark...**

skall en god slang vara. Jonsereds brandslang har genom åren gjort sig känd för stor tätethet och slitstyrka, men så har också brandslang tillverkats på Jonsered i mer än 50 år. Vi vet vad som fordras av en brandslang och vi ha ständigt följt med den tekniska utvecklingen. Noggrant utvald råvara, som spinnes i vårt eget spinneri. Specialbehandling av garnet mot röta. Rundvävning efter modernaste metoder och fortlöpande skarp kontroll. Detta ger en slang, som överträffar de av Svenska Brandkärernas Riksförbund fastställda fordringarna på tätethet och som håller ett sprängningstryck av minst 35 kg per kvcm. Begär alltid Jonsereds linneslang med två blå ränder, en svensk produkt av högsta kvalitet.

Jonsereds
där tradition förenas med modern teknik

**JONSEREDS FABRIKERS AKTIEBOLAG
JONSERED**

GRUNDAT 1833

Auktoriserade
åte-försäljare:

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad
A.-B. HENRIKSSONS BRANDREDSKAP, Stockholm - Göteborg -
Malmö - Sundsvall
ODENIUS A.-B., Göteborg
A.-B. PUMPINDUSTRI, Göteborg - Stockholm - Malmö

han självskrivnen som konsulent. Denna syssla sköter han alltfört.

Ejdervik är en frejdig och hurtig person och för honom finnas inga svårigheter. Hans entusiasm för brandskyddet i alla dess former är väl känd och vid otaliga sammankomster har han medverkat som föredragshållare. Om brandskyddet på en ort varit eftersatt har han ej dragit sig för att själv taga initiativ och trumma ihop ortsborna till ett möte, där frågan dryftats och förts framåt. När brandskyddet i länet omkring åren 1935—1937 sattes på fötter — av anledning som här är för lång att relatera — bildades under Ejderviks medverkan 39 frivilliga brandkärer. Att samtliga ännu bestå får anses utgöra ett bevis för Ejderviks entusiasm och framåtanda. Ejdervik har hedrats med Svenska Brandkärernas Riksförbunds guldmedalj och ett flertal andra utmärkelser från försäkringsbolag, civilförsvaret samt gymnastik- och idrottsrörelsen. I de sistnämnda organisationerna har han även verkat som uppskattad ledare. — Vi lyckönska honom nu till de uppnådda 60 åren och önska honom allt gott för framtiden.

M-g.

Bemärkelsedagar

60 år.

- 23/9 Carlberg, E. A., v. brandchef, Degerfors.
25/9 Johansson, E., brandmästare, Umeå.

50 år.

- 30/8 Regné, G. F., brandchef, Åsensbruk.

40 år.

- 11/9 Ericsson, B., verkmästare, Göteborg.

Det låter riktigt.

Sexåriga Anna lyssnar intresserat när mamma berättar för pappa att morbror har blivit uttagen till brandman. Slutligen frågar hon:

— Mamma, brandsoldater — är det sådana som släcker eld?

— Ja, mitt barn.

Anna funderar ett slag. Så säger hon:

— Och dom som tänder på är förstas tennsoldater!

NOTISER

Till brandchef i Jönköping

från den 1 december i år har utsetts vice brandchefen därstädes G. Thorö.

Ärsmöten

Värmlands läns Brandkårsförbund den 1 september i Karlstad.

Stockholms läns Brandkårsförbund den 15 september i Boo.

Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund den 8—9 september i Fjällbacka.

Örebro läns Brandkårsförbund den 28—29 september i Örebro.

Riksförbundets stipendier.

Riksförbundets studiestipendier för år 1951 ha tilldelats följande personer:

v. brandchef B. Jadö, Kristianstad,
brandman O. Nilsson, Kristianstad,
brandchef W. Tell, Härnösand.

Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

Stor hörbarhet. Ringa luftförbrukning. Oberoende av elström.

Begär
prospekt
nr 468

Grundat
1840

KOCKUMS
MEKANISKA VERKSTADS AB · MALMÖ

Brandmästare

Befattningen som brandmästare i Ämås stad är till ansökan ledig att tillträdas den 1 oktober 1951 eller efter överenskommelse. Löneförhållanden enligt 18:e lönegraden i stadens lönereglemente. Pension genom SKP.

För att kunna antagas till brandmästare fordras att sökande genomgått brandmästarekurs kat. I vid statens brandskola. Dessutom skall sökande under minst två år hava förvärvat praktisk erfarenhet i brandtjänst vid yrkesbrandkår samt styrka sig vara i besittning av goda befälsenskaper.

Befattningshavaren är skyldig underkasta sig bestämmelserna i gällande instruktion, tjänste-, avlönings- och pensionsreglementen ävensom de ändringar däri, som framdeles kan komma att i vederbörlig ordning beslutas.

Övriga upplysningar lämnas av brandstyrelsen v. ordf. tel. 308 eller sekr. tel. 1058.

Ansökan åtföljd av åldersbetyg, meritförteckning och övriga handlingar, som sökanden önskar åberopa jämte uppgift om den dag befattningen tidigast kan tillträdas, skall vara Ämås stads brandstyrelse tillhanda senast den 1 september 1951. Läkareintyg ingives på anfordran.

Ämål den 5 juli 1951.

BRANDSTYRELSEN.

Brandmästare

Vid större industri i mellansverige anställes dugande person med lämplig utbildning, vilken skall ansvara för brandskyddet vid företaget, vari ingår att sköta brandstation och brandmaterial, ombesörja utbildning och övning av industribrandkåren samt förrätta brandspektioner.

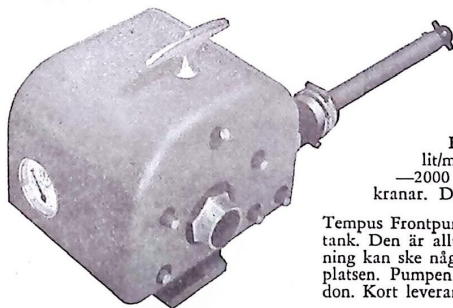
Dessutom skall han biträda som

verkskyddsinstruktör

Ansökan åtföljd av betygsavskrifter, löneanspråk m. m. sändes till "Industribrandkår", AB Svenska Telegrambyråns annonsavdelning, Stockholm, f. v. b.

FORETAGET **SPP** ANSLUTET

En pump för de första värdefulla minuterna!

TEMPUS FRONTPUMP

Kopplas in med ett handgrepp. Ger 180 lit/min vid 5 kg/cm². Varvantal endast 1500—2000 r/m. Är självvakuerande och har inga kranar. Dimensionerad för smalslang.

Tempus Frontpump är idealisk för t. ex. bilar med vattentank. Den är alltid klar för användning och vattenbegjutning kan ske någon minut efter det Ni kommit till brandplatsen. Pumpen kan monteras på varje motordrivna fordon. Kort leveranstid.

Begär prospekt från

AB SVENSKA TEMPUS
KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL. 111835